

Beleid dyslexie

2024 - 2025

Zorgcoördinator:

V. Bruijsten

v.bruijsten@roercollege.nl

Inleiding

ROER College Schöndeln is een plek waar je mag leren en een plek waar je in een veilige omgeving mag groeien. Een school waar we met een duidelijke koers kijken naar de leerling. We doen dat met onze vier kernwaarden als vertrekpunt: Veilig, Eerlijk, Positief en Groei. Samen gaan we aan de slag om leerlingen hun talenten te laten ontwikkelen en hun passies te stimuleren. Dit geldt ook voor een leerling met dyslexie en daarom vinden we de ondersteuning van dyslectische leerlingen erg belangrijk. Een leerling met dyslexie is op ROER College Schöndeln geen uitzondering. ROER College Schöndeln biedt verschillende vormen van ondersteuning aan op verschillende gebieden. In deze brochure leest u hoe dit wordt vormgegeven.

ROER College Schöndeln gaat bij de definitie van dyslexie uit van het Nederlands Kwaliteitsinstituut Dyslexie: Dyslexie is een specifieke en hardnekkige lees- en spellingstoornis met een basis in de neurobiologische ontwikkeling, die niet verklaard kan worden door een algemeen leerprobleem, inadequaet onderwijs of sensorische beperkingen (APA, 2013; Peterson & Pennington, 2012; Thompson et al., 2015).

De ondersteuning die geboden wordt, is voor leerlingen met een dyslexieverklaring. De dyslexieverklaring dient gedeeld te worden met school. Een dyslexieverklaring is een verkorte weergave van het psychodiagnostisch onderzoek waaruit blijkt dat bij een leerling dyslexie is vastgesteld. De dyslexieverklaring beschrijft op grond waarvan de diagnose dyslexie is gesteld, wat de mogelijke verklaringen zijn en welke ernstige belemmeringen de leerling ondervindt bij het volgen van onderwijs en/of bij het functioneren in de samenleving. Daarnaast geeft de dyslexieverklaring aan welke behandeling, materiële voorzieningen, begeleiding en compensaties/dispensaties in het onderwijs noodzakelijk zijn. Om de ondersteuning goed vorm te kunnen geven, dient school in het bezit te zijn van de dyslexieverklaring met bijbehorend verslag van het psychodiagnostisch onderzoek.

Doel

Het uitgangspunt van ROER College Schöndeln is dat dyslectische leerlingen ondersteuning krijgen van het brugklasjaar tot en met de eindexamenklas van een coach. De doelstelling daarbij is de zelfredzaamheid te vergroten.

De nadruk van de begeleiding ligt met name in de brugklas en bij nieuw gediagnosticeerde leerlingen. Binnen de school is de mentor het eerste aanspreekpunt voor zowel de leerling als de ouders. Vervolgens is de vakdocent de aangewezen persoon om vakinhoudelijke zaken mee te bespreken. De dyslexiecoach kan de leerling ondersteunen in zaken die met de dyslexie te maken hebben. Verder begeleidt deze coach ook de vakdocenten bij het vormgeven van passend onderwijs aan leerlingen met dyslexie.

De kaders

Wettelijke rechten:

Leerlingen die in het bezit zijn van een erkende dyslexieverklaring hebben wettelijk recht op:

1. Verlenging bij de toetsen van het Centraal Examen, mits de school deze leerling bij de inspectie kan aanmelden vóór 15 oktober van het eindexamenjaar. Derhalve dient de dyslexieverklaring tijdig in het bezit te zijn van de school.
2. Indien noodzakelijk kan de leerling audio-ondersteuning krijgen tijdens het Centraal Examen. Ook deze ondersteuning dient de school vóór 15 oktober van het eindexamenjaar aan te vragen.
3. Het maken van een aantal examens op een device is toegestaan. De leerling dient wel reeds tijdens de schoolloopbaan hiermee gewerkt te hebben.

De school biedt verder aan:

1. Begeleiding op aanvraag door een gespecialiseerde docent gedurende hun schoolloopbaan overeenkomstig de mogelijkheden van de school. De begeleiding zal alleen plaatsvinden als er een volledig verslag van psychodiagnostisch onderzoek in het bezit van de school is.
2. Toetsen worden door de docenten aangeleverd in een dyslexievriendelijk lettertype (bijvoorbeeld Arial punt 12).
3. Verlenging bij centraal geplande toetsen.
4. Bij schriftelijke overhoringen en proefwerken tijdens de les kan een docent een van de volgende maatregelen toepassen op de dyslectische leerlingen:
 - a. verlenging van de tijd;
 - b. minder opdrachten.
5. Toetsen kunnen alleen worden gemaakt met een device met toestemming van de leerlingcoördinator. De rapportage bij de dyslexieverklaring is hierbij een richtlijn.
6. Compensatie in de benedenbouw bij Frans en/of Duits. Dit kan enkel na onderzoek door de dyslexiecoach en de leerlingcoördinator.
7. De mogelijkheid voor leerlingen in de bovenbouw om een taal (Frans of Duits) in te wisselen voor een ander examenvak, afhankelijk van het gekozen profiel.
8. Vermindering van de omvang van de verplichte literatuurlijst is in een uitzonderlijk geval mogelijk. Procedure: op advies van de dyslexiecoach in overleg met de betreffende vakdocent, de leerlingcoördinator en leerling komt er een voorstel tot stand. Dit voorstel gaat naar de betreffende teamleider die hier een oordeel over uitspreekt dat bindend is. Indien de teamleider akkoord

gaat, dan zal deze het Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) voor deze leerling wijzigen.

9. Leerlingen mogen PTA-toetsen voor de talen waarbij spelling een beoordeling krijgt, op een device maken. De in aanmerking komende toetsen zijn door de sectie vastgelegd en het gebruik van het device kan in de periode voorafgaand aan de PTA-toets aangevraagd worden via de vakdocent.

Werkwijze dyslexiebegeleiding

Uitgangspunt is dat dyslectische leerlingen begeleiding kunnen krijgen van brugjaar tot en met de eindexamenklas. De doelstelling daarbij is de zelfredzaamheid te doen toenemen.

De ouders van de brugklasleerlingen met dyslexie worden aan het begin van het schooljaar uitgenodigd voor een korte informatiebijeenkomst, voorafgaand aan de plenaire ouderavond.

De nadruk van de begeleiding ligt in de brugklas en bij nieuw gediagnosticeerde leerlingen. Deze zullen dan ook uitgenodigd worden voor een coachingsmoment. Vanaf het moment dat de leerlingen de werkwijze binnen de school begrijpen en hun weg hebben gevonden, kunnen zij gebruik maken van de inloophmomenten die worden aangeboden.

In de eerste begeleidingsmomenten komen o.a. de volgende zaken aan de orde:

- Waar heb je recht op?
- Hoe kun je het beste omgaan met je dyslexie?
- Welke zaken vragen jouw speciale aandacht (bijvoorbeeld verlenging bij toetsen en auditieve ondersteuning)?

In de inloophmomenten kan er bijvoorbeeld aan de volgende zaken gedacht worden:

- Tegen welke problemen loop je aan?
- Aan welke oplossingen heb je zelf gedacht?
- Aandacht voor specifieke taalproblematieken.
- Hulp bij aanvraag en gebruik hulpmiddelen, zoals auditieve ondersteuning of werken met een device.
- Er is tijdens de inloophmomenten geen inhoudelijke vakbegeleiding. Daarvoor kunnen leerlingen terecht bij de vakdocenten en eventueel in de switch-lessen.

Compensatie en/of dispensatie in de onderbouw

Het gaat hierbij om de vakken Duits en Frans.

Procedure m.b.t. gediagnosticeerde leerlingen met een ernstige taalstoornis:

1. De diagnose "ernstig" kan voortvloeien uit: het orthopedagogisch onderzoek, opmerkingen van taaldocenten, begeleiding door dyslexiecoach.
2. De verantwoordelijke leerlingcoördinator neemt in overleg met de dyslexiecoach en de vakdocent een besluit m.b.t. de afspraken over compensatie en/of dispensatie (zie verderop op deze pagina).
3. De ouders/verzorgers en mentor van de leerling worden hiervan schriftelijk in kennis gesteld door de betreffende leerlingcoördinator.
4. De leerling wordt in kennis gesteld van de gemaakte afspraken door de vakdocent. De leerling wordt gewezen op de inspanningsverplichting.
5. De vakdocent stelt de mentor en leerlingcoördinator op de hoogte van het verloop.
6. Informatie over bijstelling van afspraken wordt door de dyslexiecoach besproken met de vakdocent. De leerlingcoördinator neemt een besluit hierover en stelt ouders/verzorgers en mentor hiervan op de hoogte.

Na overleg tussen vakdocent en dyslexiecoach kan een leerling in aanmerking komen voor één of meerdere van de onderstaande maatregelen:

1. herhalingen van spelfouten worden niet meegerekend;
2. fouten betreffende hoofdlettergebruik (m.n. Duits) worden niet meegerekend;
3. fonetisch gespelde fouten worden niet meegerekend;
4. spelling wordt minder zwaar beoordeeld dan andere fouten. (50%-regel);
5. toestaan van steunkaarten m.b.t. spelling en/of grammatica;
6. afname van een mondelinge overhoring ter compensatie;
7. afname van een mondelinge overhoring ter dispensatie;
8. differentiëren in de lesstof bij een proefwerk (aangepast programma).

Deze maatregelen zijn afhankelijk van het leerjaar en worden hierna uitgewerkt.

Vrijstellingen voor dyslectische leerlingen

Nederlands en Engels zijn verplichte vakken voor alle leerlingen; het minimale niveau dat leerlingen moeten behalen is vastgelegd in de kerndoelen (Wet op het Voortgezet Onderwijs). Wel kunnen voor onderdelen van kerndoelen vrijstellingen gegeven worden, wanneer de dyslexie de leerling ernstig beperkt. Er moet daarbij wel gelet worden op de doorstroming van de leerling.

Onderbouw vmbo-t

Leerlingen op vmbo-t moeten volgens het wettelijke kader, naast Engels, in de eerste twee jaar Duits of Frans volgen. Op onze school is ervoor gekozen om alleen Duits aan te bieden op vmbo-t. Wel kan de school zelf invulling geven aan hoe het onderwijs van deze taal eruit ziet. Er kan bijvoorbeeld meer nadruk gelegd worden op mondelinge communicatie en minder op leesvaardigheid. Er moet dan rekening gehouden worden met de doorstroommogelijkheid.

Bovenbouw vmbo

In de derde klas van het vmbo-t heeft onze school ervoor gekozen om Duits verplicht aan te bieden. In uitzonderlijke gevallen kan hiervan worden afgeweken, waardoor een leerling in plaats van Duits een ander vak kan kiezen. Dit gebeurt na toestemming van de teamleider.

In de vierde klas van het vmbo-t kan een leerling het vak Duits laten vallen.

Onderbouw havo/vwo

Dyslectische leerlingen in klas 1 t/m 3 van het havo en vwo kunnen wettelijk géén vrijstelling krijgen van een moderne vreemde taal. Wel is het mogelijk dat dyslectische leerlingen, na onderzoek, compensatie krijgen voor sommige onderdelen bij de moderne vreemde talen.

(Zie boven: Procedure m.b.t. leerlingen met een ernstige taalstoornis).

HAVO Tweede fase

In de Vernieuwde Tweede Fase is alleen de Engelse taal verplicht. Hiervoor kan géén vrijstelling gegeven worden daar het een verplicht eindexamenvak is.

Leerlingen die kiezen voor een profiel Cultuur en Maatschappij kunnen niet in aanmerking komen voor een vrijstelling van Frans of Duits, omdat dit een van de verplichte keuzevakken is binnen dit profiel.

VWO Tweede fase

Frans of Duits kan bij de keuze van bepaalde profielen vervangen worden door een ander vak.

Toetsen binnen het toetssysteem

d.w.z. de wekelijkse proefwerkuren in de brugklas en de toetsweken in leerjaar 1 t/m 6

Voor alle toetsen geldt dat deze getypt worden aangeleverd in een schreefloos lettertype pnt. 12. De repro-afdeling houdt hier toezicht op. Deze brochure is getypt in Avenir pnt. 12.

Dyslectische leerlingen krijgen voor toetsen met een lengte van 45 minuten een verlenging van 15 minuten. Voor toetsen met een lengte van 60 minuten of langer krijgt de leerling een verlenging van 20 minuten. De dyslectische leerlingen zitten in een ruimte waar alleen leerlingen met verlenging zitten.

De toetsen worden in aparte enveloppen aangereikt, zodat het voor zowel de toezichthouder als de vakdocent direct duidelijk is dat hij met een dyslectische leerling te maken heeft.

Informatie naar docenten

Docenten ontvangen jaarlijks een overzicht van leerlingen die dyslectisch zijn. Ook is dat terug te vinden in Magister.

De toetsen van de dyslectische leerlingen worden in aparte enveloppen aangeleverd, waardoor de herkenbaarheid duidelijk is.

De dyslexiecoach geeft de dyslectische leerlingen het advies om boven een toets duidelijk het woord "dyslectisch" of een hoofdletter "D" te schrijven.

Gebruik technische hulpmiddelen

Leerlingen die gebruik willen maken van technische hulpmiddelen kunnen hiervoor een verzoek indienen bij hun leerlingcoördinator. Hierbij wordt gekeken naar de noodzaak, maar ook naar de toepassing ervan binnen klassenverband. Het gebruik van een device in de klas is aan afspraken onderhevig. Uiteraard kan de dyslexiecoach hulp bieden bij dit proces. De leerling kan zich melden tijdens een inloopmoment.

Eindexamen

De school dient vóór 15 oktober te melden welke leerlingen gebruik maken van verlenging bij het eindexamen. Tevens dient de school voor die datum aan te geven voor welke vakken de leerling gebruik wil maken van audio-ondersteuning. Dit laatste vereist wel dat de leerling in de voorgaande jaren geoefend heeft met het werken met het voorleesprogramma.

Mocht een leerling gebruik maken van een device, dan dient de school er zorg voor te dragen dat het device voldoet aan de gestelde voorwaarden.

Indien een leerling van andere technische hulpmiddelen gebruikmaakt dan gelden hiervoor de wettelijke regels.

De school voorziet alle examenwerken van de dyslectische leerlingen van een sticker, zodat de tweede corrector duidelijk kan zien dat het een dyslectische leerling betreft.